

ಮಹತ್ವದ ಮಸೂದೆ

ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಕೊರತೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ.

ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತೊಂದರೆಗಳು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಉಂಟಾದರೆ ಇಂತಿಂಥ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನೋ, ಔಷಧಿಗಳನ್ನೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಇದೆ. ದೈಹಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೈದ್ಯರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳ ಜತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಒಡನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಕೊರತೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಕಾನೂನು ಕೂಡಾ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ನಿಗಾ ಮಸೂದೆ (The mental health care bill) ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ವಲಯಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಮಸೂದೆ ಗಂಭೀರ ಅವಲೋಕನ ನಡೆಸಿದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂತುಲಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೃತ್ಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 309ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊಸ ಮಸೂದೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಯತ್ನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ. ಮಾನಸಿಕ ರೋಗ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನೂ 1987ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ಸಂಕುಚಿತ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಹೊಸ ಮಸೂದೆ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದೆ. 'ಮಾನಸಿಕ ರೋಗ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಹೊಸ ಮಸೂದೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9ರಷ್ಟು ಜನ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2ರಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು. ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು 'ದೇವರ ಶಾಪ' ಎಂದು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಮಾಜ ನಮ್ಮದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ತಜ್ಞ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ವೈದ್ಯರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಯಾವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅರ್ಹತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವುದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ, ತಾಯಿತ, ಪೂಜೆ ಮುಂತಾಗಿ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳು ಗುಣವಾಗದ ಹಂತ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ತಪ್ಪು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಳಿಕ ಸೂಕ್ತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲೂ ಸೂಕ್ತ ಮಾನದಂಡಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಕಾರಣ. ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವಾಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಶಾಕ್ ನೀಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು, ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಅವರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಕೈಗಟುಕುವ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನಸಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ.

■ ಬಿ.ಎಂ.ಹನೀಫ್

ಈಚ್ಚರ್